

ואינה טמאה בטומאת לידה שכל שאין בו מצורת אדם — אינו ולד!

גמרא:

במשנה הובאה מחלוקת חכמים ורבי יהודה בדין המפלת חתיכה שאין עמה דם, ומביאה הגמרא מחלוקת אמוראים במה נחלקו רבי יהודה וחכמים.

אמר רבי יהודה אמר שמואל: לא טימא רבי יהודה בחתיכה שיצאה בלא דם אלא בחתיכה שצבעה הוא בצבע של ארבעת מיני דמים⁽⁷⁾ טמאים, ומשום שסבר רבי יהודה שהחתיכה עצמה היא דם שקרש.

אבל חתיכה שצבעה הוא כשל שאר מיני דמים — טהורה! שגם אם נוצרה החתיכה מדם לא היא דינה חמור מהדם שממנו

אבל המפלת נפל שמראהו ככמין בהמה, חיה, ועוף, בין שהם מבעלי החיים הטמאין ובין שהם מהטהורין, יש לנפל דין ולד גמור וטמאה בטומאת יולדת. שאם מפלת מין זכר, תשב לזכר ז' ימי טומאת לידה ול"ג ימי טהרה ואם הפילה מין נקבה תשב, לנקבה שבועיים בטומאת לידה ושישים ושש ימי טהרה. [ובגמרא יבואר מדוע יש חילוק בין מיני בעלי החיים שחלקם מטמאים בטומאת יולדת וחלקם לא].

ואם אין ידוע מין הנפל אם זכר הוא או נקבה, תשב לזכר ולנקבה. שמחמירים עליה את חומרת שניהם ונוהגת י"ד ימי טומאה כלנקבה, ולאחריהם רק כ"ו ימי טהרה המשלימים לארבעים יום של זכר, דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים שגם המפלת כצורת בהמה חיה ועוף אינה נחשבת כמפל ולד גמור

לשמואל בתירוץ אחר, ששחור מטמא רק כשנעקר מהרחם בעודו אדום ואחר כך נשתנה. אבל אם השחיר בתוך הרחם, טהורה. כי מעיקר הדין רק אדום מטמא ולא שחור, אולם כשנעקר כאדום וחל בו דין טומאה, שוב אינו פוקע כשמחליף צבעו. ולפי זה תירץ, שטבע הדם הוא שקודם מחליף צבעו ורק מאוחר יותר קורש ונהפך לחתיכה, ולכן, דווקא דם לח שחור שאפשר שנשתנה אחרי עקירתו, טמא. אבל חתיכה שהיא דם שקרש בתוך הרחם, אם צבע החתיכה שחור הרי בידוע שנתחלף צבעה בתוך הרחם, וטהורה, ולכן לא מנו את השחור בכלל חתיכות הטמאות אלא רק בכלל דמים הלחים. ותירוץ זה צ"ע מהמתניתא המובאת בסמוך, שמבואר בה שחתיכה שחורה היא בכלל מראות הטמאים. וראה מה שכתב החת"ס [שו"ת יו"ד,

מדין יולדת כדין המפלת בהמה שבהמשך המשנה, כתבה המשנה שטהורה מדין יולדת. אבל לחשש דם נדה נשאר דינה כמפלת קליפה.

7. **במשנה** לעיל [יט, א] מצינו שישנם חמשה מיני דמים טמאים, וצ"ב מדוע נקט שמואל רק "ארבעה מיני דמים". ותירץ רש"י [ד"ה "ירוקה"] שצבע שחור שהוא אחד מה' דמים הטמאים אינו דם בפני עצמו אלא אדום שהתקלקל הוא כמבואר בגמרא לעיל [יט, א], ולכן לא מנהו שמואל בנפרד ונכלל בכלל אדום שממנו נודר. בשו"ת קהלת יעקב [יו"ד, ה] הקשה על תירוץ זה, שכיוון שהמשנה נקטה חמשה דמים ומנתה השחור בפני עצמו, הרי אפילו שנוצר מהאדום, לא היה לו לשמואל לשנות מלשון המשנה. ולכן תירץ את הקושיה